

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 21 czerwca 2018 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał K. O. prawo do zasiłku chorobowego za okres od dnia 26 stycznia 2018 roku do dnia 16 lutego 2018 roku.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

K. O. pozostawał w zatrudnieniu - do dnia 31 sierpnia 2017 roku.

Z dniem 31 sierpnia 2017 roku ustał jego tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych jako pracownika.

Orzeczeniem z dnia 31 lipca 2003 roku Wojewódzka Komisja Lekarska(...) w Ł. zaliczyła wnioskodawcę do drugiej grupy inwalidzkiej, przy stwierdzeniu, że inwalidztwo pozostaje w związku ze służbą. Służbę wnioskodawca pełnił (...)

Od 2001 roku wnioskodawca pobierał rentę inwalidzką z tytułu niezdolności do służby, a od 1 października 2017 roku emeryturę. Obydwa świadczenia przyznano wnioskodawcy decyzją Dyrektora (...)

W okresie podlegania ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu stosunku pracy, wnioskodawca stał się niezdolny do pracy. Zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy wystawiono wnioskodawcy nieprzerwanie w okresie od 21 sierpnia 2017 roku do 25 stycznia 2018 roku.

Za okres od 1 września 2017 roku do 25 stycznia 2018 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydał decyzje odmawiające wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego z argumentacją, jak w zaskarżonej decyzji z dnia 7 lutego 2018 roku.

Na okres od dnia 26 stycznia 2018 roku do dnia 16 lutego 2018 roku, wnioskodawcy zostało ponownie wystawione zaświadczenie lekarskie o niezdolności do pracy.

Okoliczności stanu faktycznego w sprawie nie były objęte sporem. Spór sprowadzał się jedynie do kwestii prawnych.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny, Sąd Rejonowy uznał, iż odwołanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji podkreślił, iż organ rentowy, jako podstawę prawną zaskarżonej decyzji, wskazał art. 13 ust. 1 pkt ustawy, powołując się na okoliczność, iż wnioskodawca od dnia 7 marca 2001 roku, ma ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do służby. Żadne inne okoliczności, w tym dotyczące ponownego ustalenia wysokości renty inwalidzkiej i ponownego ustalenia wysokości emerytury od dnia 1 października 2017 roku, nie stanowiły podstawy wydania decyzji. Okoliczności te nie były też podnoszone w treści złożonej przez organ rentowy odpowiedzi na odwołanie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 6 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tj. Dz.U. z 2016 roku, poz. 372 ze zm.) zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Nie ma sporu co do tego, iż w przypadku wnioskodawcy niezdolność do pracy rozpoczęła się w trakcie trwania tytułu ubezpieczenia wynikającego z wykonywania umowy o pracę.

Na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 ustawy zasiłkowej. Art. 13 ust. 1 ustawy nie wskazuje, aby prawo do renty inwalidzkiej lub emerytury przyznanej z tytułu pełnienia służby wyłączało uprawnienie do zasiłku chorobowego. Utożsamianie policyjnej renty inwalidzkiej (czy policyjnej emerytury) z rentą z tytułu niezdolności do pracy (czy emerytury), o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy, jest nieuprawnione. Zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 2016 r., poz. 708 ze zm., powoływanej dalej, jako "ustawa o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy"), renta inwalidzka przysługuje funkcjonariuszowi zwolnionemu ze służby, który stał się inwalidą wskutek stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu: w czasie pełnienia służby albo w ciągu 18 miesięcy po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem urazów doznanych w czasie pełnienia służby lub chorób powstałych w tym czasie albo w ciągu 3 lat po zwolnieniu ze służby, jeżeli inwalidztwo jest następstwem wypadku pozostającego w związku z pełnieniem służby albo choroby powstałej w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby. Ustawa ta ustala trzy grupy inwalidztwa funkcjonariuszy całkowicie niezdolnych do służby: I grupę - obejmującą całkowicie niezdolnych do pracy, II grupę - obejmującą częściowo niezdolnych do pracy i III grupę - obejmującą zdolnych do pracy (art. 20 ust. 1). Wskazana renta inwalidzka jest zatem rentą z tytułu niezdolności do służby, a nie z tytułu niezdolności do pracy. Wskazane niezdolności ustawa wyraźnie rozdziela. Identyfikacja tych świadczeń jest wykluczona, co podkreślił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 stycznia 2012 r., II UK 168/11 (OSNP 2012 nr 23-24, poz. 297), wyraźnie odróżniając rentę z tytułu niezdolności do pracy przyznawaną na podstawie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od policyjnej renty inwalidzkiej. W orzeczeniu tym Sąd Najwyższy wskazał w szczególności na odmienne przesłanki i źródło finansowania świadczeń. Rezultat wykładni językowej potwierdza wykładnia systemowa, uwzględniająca brak jakiegokolwiek związku normatywnego między wskazanymi systemami, a także zasady techniki prawodawczej, wskazujące, że w ustawie nie zamieszcza się przepisów, które regulowałyby sprawy wykraczające poza wyznaczony przez nią zakres podmiotowy, czyli regulowane w niej stosunki oraz krąg podmiotów, do których się odnosi (por. § 3 ust. 2 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002r. w sprawie "Zasad techniki prawodawczej", Dz.U. Nr 100, poz. 908). Wykluczone jest więc, by ustawodawca w ustawie regulującej stosunki ubezpieczenia chorobowego, odwołując się do pojęcia "osoby mającej ustalone prawo do renty", sięgał do jakiegokolwiek innej definicji świadczenia przysługującego na podstawie innych przepisów, niż określenie renty w art. 4 pkt 10 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinnej.

W ocenie Sądu I instancji, dokonywanie rozszerzającej wykładni art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, jaką przeprowadził w niniejszej sprawie organ rentowy, jest nieuprawnione. W konsekwencji prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia wyłączone jest tylko w tych okolicznościach, które wyczerpująco i wyraźnie określone zostały w art. 13 ust. 1 ustawy. Nie została w nim wymieniona renta policyjna, więc pobieranie tego świadczenia przez wnioskodawcę, nie uzasadnia zastosowania art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego. Konsekwencją powyższego jest uznanie, że wnioskodawcy przysługuje prawo do zasiłku chorobowego, za okresy objęte skarżonymi decyzjami.

Na marginesie należy zaznaczyć, iż powyższej oceny nie zmienia także fakt, że od dnia 1 października 2017 roku, wnioskodawcy zostało ustalone prawo do emerytury z zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszy zwolnionych ze służby.

Powyżej zaprezentowany pogląd, Sąd I instancji w niniejszej sprawie podzielił w całości, gdyż sprowadzał się on do zwrócenia uwagi na konieczność oddzielenia pojęcia renty i emerytury mundurowej, od pojęcia renty i emerytury przyznanej na zasadach ogólnych (FUS).

W stanie faktycznym sprawy, która dotyczyła ubezpieczonego uprawnionego do emerytury wojskowej, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 lutego 2013 r., II UK 196/12, wyjaśnił, iż charakter prawa ubezpieczeń społecznych, jako zawierającego zbiór przepisów bezwzględnie obowiązujących, nakazuje nadawanie wskazanym w art. 13 ust. 1 ustawy przyczynom odmowy prawa do zasiłku chorobowego bez ekwiwalentu w składce tylko takie znaczenie, jakie wypływa z jego tekstu. Określenie "emerytura", którym się posługuje, nie może być uznane za pojęcie zbiorcze, obejmujące wszystkie świadczenia przyznawane z tytułu wieku i (lub) wysługi nie tylko z ubezpieczenia emerytalnego, lecz także w postaci świadczeń zabezpieczeniowych z budżetu, jakim jest "emerytura wojskowa" i nie jest tożsame z tym pojęciem.

W obu orzeczeniach Sąd Najwyższy wskazał w szczególności na odmienne przesłanki i źródło finansowania świadczeń, także na rezultat wykładni językowej i systemowej, jak wskazano wyżej. Także w odniesieniu do pojęcia "osoby mającej ustalone prawo do emerytury", Sąd Najwyższy podkreślił, iż nie ma podstaw do twierdzenia, że ustawodawca sięgał do jakiegokolwiek innej definicji świadczenia przysługującego na podstawie innych przepisów, niż określenie emeryta w art. 4 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jako osoby mającej ustalone prawo do emerytury, w tym do emerytury częściowej.

Sąd Rejonowy podkreślił, iż zapisy ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, w słowniczku pojęć zawartym w art. 3 dokonują doprecyzowania, wskazując, iż „w ramach zaopatrzenia emerytalnego przysługują na zasadach określonych w ustawie świadczenia pieniężne w postaci emerytury policyjnej i policyjnej renty inwalidzkiej”, a „użyte w ustawie bez bliższego określenia pojęcia oznaczają: emerytura – emeryturę policyjną przyznawaną funkcjonariuszom, emeryt – emeryta policyjnego, renta inwalidzka – policyjną rentę inwalidzką przyznawaną funkcjonariuszom”. Powyższe również wskazuje na zamiar ustawodawcy rozróżnienia pojęć emerytura – emerytura policyjna, renta – renta policyjna, które ma wskazywać na odmienną tych pojęć, charakter świadczeń, celu i warunków ich przyznania, oraz konsekwencje prawnych z tym związanych, także na gruncie ustawy zasiłkowej.

Mając to na uwadze, Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzją na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w ten sposób, że przyznał K. O. prawo do zasiłku chorobowego za okres od 26 stycznia 2018 roku do 16 lutego 2018 roku.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone przez organ rentowy w całości.

W apelacji, organ rentowy zarzucił naruszenie prawa materialnego tj. art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25.06.1999r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (t. jedn. Dz. U. z 2017r., poz. 1368) , poprzez przyznanie prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu zatrudnienia, pomimo ustalonego prawa do renty inwalidzkiej II grupy i emerytury z zaopatrzenia służb mundurowych.

Wskazując na te zarzuty, organ rentowy wniósł o zmianę wyroku i oddalenie odwołania od decyzji z dnia 7 lutego 2018 roku.

W odpowiedzi na apelację, pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o oddalenie apelacji oraz zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja jako bezzasadna podlegała oddaleniu

Zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego jest prawidłowy i znajduje oparcie zarówno w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jak i w obowiązujących przepisach prawa.

Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy przeprowadził postępowanie dowodowe, dokonał analizy zebranych dowodów, a także przepisów prawa materialnego.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje ustalenia faktyczne Sądu I instancji i przyjmuje je jako własne. Podziela również rozważania prawne, zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, nie znajdując żadnych podstaw do jego zmiany, co czyni zbędnym powielanie rozważań Sądu I instancji, w ramach niniejszego uzasadnienia.

Należy przypomnieć, że stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Tytułem tego ubezpieczenia jest zatrudnienie lub inna działalność, których podjęcie rodzi obowiązek ubezpieczenia chorobowego lub uprawnienie do objęcia tym ubezpieczeniem na zasadach dobrowolności w rozumieniu przepisów ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 3 ustawy). Świadczenie to przysługuje także osobie, która stała się niezdolna do pracy, już po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego.

Jednocześnie art. 13 ustawy zasiłkowej stanowi w ust. 1 pkt 1. że zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia, nie przysługuje m. in. za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy.

Jednocześnie regulacja, dotycząca wyłączenia prawa do zasiłku, w ocenie Sądu Okręgowego, nie może być interpretowana w sposób rozszerzający. Dotyczy, bowiem podmiotów, które podlegały ubezpieczeniu, opłacały składki na ubezpieczenie chorobowe, a mimo to, świadczenia z tym związane nie zostaną im przyznane.

Wobec powyższego, racje ma Sąd Rejonowy, iż rozszerzająca interpretacja organu rentowego jest niedopuszczalna.

Prawa do świadczeń pozbawieni mogą być wyłącznie ubezpieczeni, w sytuacjach enumeratywnie wymienionych w cytowanym przepisie art. 13 ustawy zasiłkowej. Z niego, z kolei, wynika, iż prawo to wyłączone jest tylko (w przypadku ust.1 pkt 1) w przypadku pobierania emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy. Świadczenia tak nazwane uregulowane zostały w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Podkreślenia wymaga, iż wnioskodawca żadnego z tych świadczeń nie pobierał.

Od dnia 7 marca 2001 roku do 30 września 2017 roku pobierał rentę policyjną, zaś od 1 października 2017 roku uzyskał prawo do emerytury policyjnej.

Określenie „policyjna” nie stanowi jedynie epitetu, wskazującego na związek świadczeń z faktem pozostawania, przez wnioskodawcę, w stosunku służbowym z Policją, ale wskazuje na inny charakter świadczeń.

Prawo do nich uregulowane jest w ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 132 z późn. zm.).

Przesłanki przyznania tych świadczeń są odrębne i nie pozostają w związku ze świadczeniami z powszechnego ubezpieczenia społecznego.

Gdyby zamiarem racjonalnego ustawodawcy było pozbawienie prawa do zasiłku chorobowego osób, uzyskujących policyjną rentę inwalidzką czy emeryturę policyjną, zapis taki znalazłby się w ustawie zasiłkowej. Jego brak, jednoznacznie, wskazuje na to, że pobieranie tych świadczeń, nie wyklucza prawa do pobierania zasiłku chorobowego.

Wspomnieć należy, iż jeśli ustawodawca chce podkreślić związek lub zastosowanie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu do świadczeń, przysługujących szczególnym grupom zawodowym, np. policjantom, wskazuje to jednoznacznie w treści przepisów. Wskazać należy przykładowo na treść norm zawartych w art. 85 ust. 6, 87 ust. 5a pkt

1, 95 ust. 2 i 173 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Zatem, wbrew twierdzeniu organu rentowego, rozszerzająca wykładnia art. 13 ustawy jest niedopuszczalna już z tego względu, że mogłaby prowadzić do pozbawienia uprawnionego prawa, wynikającego z literalnego jej brzmienia. W tej sytuacji, jasno wyrażona wola ustawodawcy, zgodnie z którą zasiłek nie przysługuje osobie, która ma ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, oznacza, że zasiłek ten przysługuje w przypadku renty czy emerytury, przysługujących z innego tytułu.

Wbrew twierdzeniu pełnomocnika skarżącego, jego sugestia, że art. 13 ustawy obejmuje wszystkie sytuacje, gdy osoba niezdolna do pracy ma inne źródło dochodu, nie znajduje potwierdzenia w poglądach wyrażonych przez Sąd Najwyższy m. in. w uzasadnieniu uchwały z dnia 30 sierpnia 2001 r., III ZP 11/01 (OSNAPiUS 2002. nr 1, poz. 18). Przeciwnie, jak stwierdził Sąd Najwyższy, świadczenia z ubezpieczenia chorobowego przysługują bez względu na sytuację majątkową uprawnionych, co odnosi się wprost do zasiłku chorobowego z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu ubezpieczenia. Z tych względów zarzuty naruszenia art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej, okazały się bezzasadne.

Sąd Okręgowy nie podziela także zarzutu strony skarżącej, iż orzeczenia Sądu Najwyższego, zacytowane w uzasadnieniu wyroku Sądu I instancji, nie odnoszą się do niniejszej sprawy, bowiem, wydane zostały w odmiennych stanach faktycznych.

Oczywistym jest, iż stany faktyczne oceniane przez Sąd Najwyższy, rzadko bywają identyczne, nie czyni to jednak interpretacji przepisów, zawartych w uzasadnieniach orzeczeń, nieprzydatnymi, w toku rozpoznawania innych spraw. Interpretacja ta ma zazwyczaj charakter ogólniejszy i sprowadza się do wykładni przepisów, co z kolei pozwala zastosować tę wykładnię - także do odmiennych stanów faktycznych.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż podstawą orzeczenia Sądu Rejonowego była wykładnia przepisów samodzielnie dokonana przez Sąd orzekający, którą to wykładnię Sąd Okręgowy w pełni podziela. Wyroki Sądu Najwyższego przytoczone zostały jedynie na poparcie tej interpretacji.

Należy więc uznać, że pobieranie policyjnej emerytury czy policyjnej renty inwalidzkiej nie wyłącza prawa ubezpieczonego do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 ustawy zasiłkowej.

W związku z powyższym, na podstawie art. 385 k.p.c., apelacja organu rentowego jako bezzasadna podlegała oddaleniu.

W punkcie drugim wyroku Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. na rzecz K. O. kwotę 120,- zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję. Powyższe postanowienie zapadło na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Skarżący Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przegrał sprawę w całości, w związku z czym powinien zwrócić stronie przeciwnej poniesione przez nią koszty procesu. Wnioskodawca reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika będącego radcą prawnym poniósł w postępowaniu apelacyjnym koszty zastępstwa prawnego w wysokości 120 zł ustalone na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Przewodnicząca: Sędziowie: